

**Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 36. kalendářní týden, 3. – 9. 9. 2023/
ECDC Communicable Disease Threats Report, Week 36, 3 September – 9 September 2023**

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-3-9-september-2023-week-36>

Podle materiálu ECDC volně zpracovalo Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ

1. *Spalničky – mezinárodní situace (svět) - sledování evropských ohnisek nákazy*
2. *MERS-CoV - mezinárodní situace*
3. *Covid-19 vyvolaný virem SARS-CoV-2 - mezinárodní situace (EU/EHP), 2019 – 2023*
4. *Mpox, mezinárodní situace 2022 – 2023*
5. *Iantrogenní botulismus- Evropské země (mimo kliniku Turkey) – 2023*
6. *Echovirus 11 u novorozenců - mezinárodní situace - 2022-2023*
7. *Sezónní surveillance viru západonilské horečky, One Health – 2023*
8. *Autochtonní případy horečky dengue - Itálie – 2023*
9. *Legionářská nemoc - Polsko - 2023*
10. *Lidské případy prasečí chřipky A(H1N1)- Nizozemsko – 2023*
11. *Monitorace hromadného shromáždění- Mistrovství světa v ragby - 2023*

1. Spalničky – mezinárodní situace (svět) - sledování evropských ohnisek nákazy

- V červenci 2023 bylo ze 12 zemí hlášeno 159 potvrzených případů spalniček. Od ledna do července 2023 bylo do systému TESSy (The European Surveillance System) nahlášeno celkem 695 případů spalniček ze 17 zemí.

- V Rumunsku je hlášeno jedno probíhající ohnisko.

- V současné době je přenos spalniček v EU/EHP nízký. Mimo EU/EHP byly případy a ohniska spalniček hlášeny ve Švýcarsku, na Ukrajině a ve WHO regionech: EUROPE, AFRO, PAHO a SEARO. Pro WHO regiony EMRO a WPRO nejsou žádné další aktualizace).

2. MERS-CoV - mezinárodní situace

- Od poslední aktualizace 28. července 2023 byly nahlášeny tři nové případy MERS-CoV, zahrnující 2 úmrtí. Tyto případy byly hlášeny ze Saudské Arábie s daty prvních příznaků v listopadu, prosinci 2022 a lednu 2023.

- Dva z těchto případů udávaly kontakt s velbloudy a všechny tři případy měly přidružené onemocnění. Sledováním kontaktů nebyly zjištěny žádné další případy. Podařilo se identifikovat velblouda, který byl v kontaktu s potvrzenými případy, PCR testy zvířete byly negativní.

- Od začátku roku 2023, k 4. září 2023, byly nahlášeny 2 případy MERS-CoV s daty nástupu příznaků v roce 2023, jeden ze Spojených arabských emirátů a jeden ze Saudské Arábie.

3. Covid-19 vyvolaný virem SARS-CoV-2 – mezinárodní situace (EU/EHP), 2019-2023

- Do konce 35. týdne (do 3. září 2023) pokračuje nárůst přenosu viru ve více než polovině zemí EU/EHP, které hlásí údaje. Současná dostupnost údajů, zejména pokud jde o závažná onemocnění, je omezená, a celkové hodnocení dopadu a závažnosti onemocnění v EU/EHP by proto mělo být interpretováno opatrně. Ačkoliv ukazatele zůstávají nízké, byl ve čtyřech z 15 zemí zaznamenán mírný nárůst případů úmrtí ve věkově specifických skupinách.

-Od poslední aktualizace dne 10. srpna 2023 byla k 24. srpnu 2023 varianta BA.2.86 zařazena do sledovaných variant (VUM). Ke dni 24. srpna 2023 bylo identifikováno devět nesouvisejících případů BA.2.86 v pěti zemích (jeden v Izraeli, tři v Dánsku, jeden ve Spojeném království, dva v USA a

dva v Jihoafrické republice), přičemž detekce této varianty byla hlášena ve vzorcích odpadních vod v USA, Švýcarsku a Thajsku. Varianta BA.2.86 má vysoký počet spike mutací, které se liší od původní BA.2 a v současnosti cirkulujících variant odvozených od XBB. Fylogenetická analýza naznačuje, že varianta BA.2.86 se objevila nedávno (různé nepublikované analýzy naznačují, že poslední společný předchůdce varianty BA.2.86 se objevil mezi květnem a červencem 2023).

- K 10. srpnu 2023 ECDC klasifikovalo všechny linie podobné XBB.1.5 s dodatečnou změnou spike proteinu F456L jako zájmové varianty (VOI). To zahrnuje mimo jiné linie EG.5, FL.1.5.1, XBB.1.16.6 a FE.1. Důvodem pro toto zařazení je rychlý nárůst podílu těchto linií v EU/EHP spolu s mírným nárůstem epidemiologických ukazatelů. Důvodem, proč ECDC nevyčleňuje EG.5 v rámci skupiny je, že i ostatní linie 456L vykazují zvýšené tempo nárůstu, jehož příčinou je samotná změna F456L.

- K 5. září 2023 vykazovalo 10 zemí EU/EHP, hlásících do GISAID EpiCoV alespoň 10 sekvencí za 33. týden (15. srpna až 21. srpna 2023), následující podíly linií podobných XBB.1.5 + F456L: Belgie (64 %), Dánsko (65 %), Francie (56 %), Německo (61 %), Island (52 %), Irsko (63 %), Itálie (52 %), Nizozemsko (60 %), Španělsko (44 %) a Švédsko (57 %). Celkový trend podílu variant je rostoucí.

4. Mpx, mezinárodní situace 2022 – 2023

- Od poslední aktualizace 11. srpna 2023 bylo k 6. září 2023 nahlášeno do TESSy 58 případů mpx z 10 zemí EU/EHP: Portugalska (31), Španělska (13), Francie (4), Irsko (3), Německo (2), Islandu (1), Itálie (1), Lucemburska (1), Nizozemsko (1) a Švédska (1).

- Celkově bylo z 29 zemí EU/EHP nahlášeno do TESSy celkem 21 391 potvrzených případů mpx.

- Dle WHO bylo od 1. ledna 2022 do 5. září 2023 celosvětově ze 114 zemí nahlášeno 89 752 potvrzených případů mpx, včetně 157 úmrtí.

5. Iatrogenní botulismus – evropské země (ex Turecko) – 2023

- Dne 1. září 2023 Norsko ohlásilo podezření na iatrogenní botulismus po léčbě botulotoxinovými injekcemi v Istanbulu. Nemocné osobě byl aplikován botulotoxin do oblasti hlavy a krku na klinice v Turecku na začátku srpna 2023. U pacienta se 11 dní po léčbě rozvinuly příznaky klinického botulismu a byl hospitalizován v Norsku. V současné době není jasné, zda tento případ souvisí s případy iatrogenního botulismu na klinikách v Turecku v březnu 2023 (intragastrická aplikace botulinového neurotoxinu).

- K 30. březnu 2023 bylo hlášeno 34 případů botulismu v Německu (30 případů), Rakousku (jeden případ), Francii (jeden případ) a Švýcarsku (dva případy). Všechny hlášené osoby podstoupily v Turecku mezi 3. a 25. únorem 2023 aplikaci intragastrických injekcí botulotoxinu při léčbě obezity.

- Národní kontaktní místo pro mezinárodní zdravotní předpisy (IHR) v Turecku oznámilo celkem 53 případů botulismu mezi 28. únorem a 8. březnem 2023 u jedinců, kteří podstoupili stejný zákrok ve dvou soukromých nemocnicích v Istanbulu (50 případů) a Izmiru (3 případy).

- U 65 případů, u kterých se povedlo získat informace, byl zákrok proveden na klinice v Istanbulu.

6. Echovirus 11 u novorozenců - mezinárodní situace - 2022-2023

- Od poslední aktualizace 1. srpna 2023 nebyly k 7. září 2023 hlášeny žádné nové případy.

- V rámci EU/EHP bylo hlášeno celkem 12 potvrzených případů, 10 pravděpodobných a devět suspektních případů. Celkem bylo zaznamenáno osm úmrtí.

- Virus izolovaný v Itálii patří do stejného clusteru jako virus izolovaný u případu ve Francii v roce 2023, jsou součástí nové divergentní linie viru.

- Vzhledem k velmi nízké incidenci této závažné choroby považuje ECDC riziko pro novorozeneckou populaci v EU/EHP za nízké.

7. Sezónní surveillance viru západonilské horečky One Health - 2023

- Od poslední aktualizace a k 6. září 2023, bylo ze zemí EU/EHP hlášeno 103 případů infekce virem západonilské horečky (WNV) u lidí a pět případů ze sousedních zemí EU.

- Od začátku sezóny přenosu v roce 2023 bylo ze zemí EU/EHP hlášeno 387 případů infekce WNV u lidí a 62 případů ze zemí sousedících s EU.
- Od začátku přenosové sezóny 2023, k 30. srpnu 2023, bylo zeměmi EU/EHP hlášeno 26 ohnisek nákazy WNV u koňovitých a 115 ohnisek nákazy u ptáků.

8. Autochtonní případy horečky dengue - Itálie - 2023

- Od prvního srpnového týdne, do 6. září 2023, bylo zjištěno 10 případů autochtonní horečky dengue v regionech Lombardie (7 případů) a Lazio (3 případy).
- Italské orgány ochrany veřejného zdraví provádějí opatření pro reakci a kontrolu. Patří mezi ně vyhledávání případů, aktivity spojené s kontrolou vektorů, informování poskytovatelů zdravotní péče a široké veřejnosti a preventivní opatření u dárců krve.
- V Itálii se mohou vyskytnout další autochtonní případy a proto by měla být posílena surveillance, aby se dále vymezily rizikové oblasti a kvantifikovala míra rizika.
- Vzhledem k tomu, že komár *Aedes albopictus* je rozšířen ve větší části Evropy, může dojít k dalšímu zavlečení viru vedoucímu k sekundárnímu autochtonnímu přenosu ve většině jižních zemí EU/EHP.

9. Legionářská nemoc - Polsko - 2023

- K 8. září 2023 je aktuálně zaznamenáno 166 potvrzených případů legionářské nemoci a 22 úmrtí (všechny zemřelé osoby měly komorbidity).
- Většina těchto nakažených osob (157 ze 158) žije ve městě Rzeszów (Řešov) (112) a v okrese Rzeszów (38) v Podkarpatském vojvodství na jihovýchodě Polska.
- Probíhají epidemiologická a environmentální šetření s cílem určit zdroj nákazy.

10. Lidské případy prasečí chřipky A(H1N1)- Nizozemsko – 2023

- Jeden lidský případ infekce virem prasečí chřipky varianty A(H1N1) byl zaznamenán v srpnu 2023 u dospělé osoby v Severním Brabantsku (Nizozemsko).
- Nemocná osoba vykazovala mírné chřipkové příznaky. K detekci viru došlo na základě odběru vzorku prostřednictvím participativního sledování akutního respiračního onemocnění infekce (ARI) v Nizozemsku.
- Mezi kontakty tohoto případu nebyly zjištěny žádné nové případy. Zdroj infekce nebyl identifikován.
- Dosud nebyl hlášen žádný přenos z člověka na člověka.

11. Monitorace hromadného shromáždění- Světový pohár v rugby – 2023

- ECDC monitoruje od 4. září do 3. listopadu 2023 mistrovství světa v ragby 2023 prostřednictvím svých epidemiologických zpravodajských aktivit a bude každý týden informovat prostřednictvím zpráv.
- Ve dnech 4. až 8. září 2023 nebyly zjištěny v souvislosti se Světovým pohárem žádné události veřejného významu.